Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Political & Social

Rapport

Herindeling gemeente Utrechtse Heuvelrug

Natascha Biervliet & Matthijs de Gier

F5669 | 18 september 2009

Dit document is uitsluitend voor deze opdrachtgever opgesteld. Alle in het document vermelde gegevens zijn strikt vertrouwelijk. Publicatie en inzage aan derden, geheel of gedeeltelijk, is zonder schriftelijke toestemming van TNS NIPO beslist niet toegestaan.
© TNS NIPO | ISO 9001 | rapport nederlands.dot

Inhoud

	Samenvatting	**1**
	Inleiding	**3**
1	**Bestuurlijke cultuur**	**4**
1.1	Men vindt de fysieke bereikbaarheid slechter dan voor de herindeling	4
1.2	Bijna alle inwoners hebben weleens contact gehad met de gemeente	5
1.3	Inwoners uit Driebergen-Rijsenburg zijn het positiefst over de reactiesnelheid	6
1.4	Het gemeentebestuur krijgt de hoogste waardering door de inwoners van Overberg	7
1.5	Afstand tussen burgers en lokale politiek groter ná herindeling	7
1.6	Meerderheid van de inwoners vindt de gemeente klantvriendelijk	9
1.7	Informatie over lokaal bestuur via internet	11
2	**Betrokkenheid burgers**	**12**
2.1	Een op de tien inwoners heeft wel eens een raadsvergadering van de gemeente bezocht	12
2.2	Een kwart van de inwoners is weleens naar een inspraakavond geweest	13
2.3	Twee op de tien inwoners vinden de informatievoorziening van de gemeente verslechterd	13
3	**Dorpenbeleid**	**16**
4	**Voorzieningenniveau**	**19**
4.1	De voorzieningen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug worden voldoende beoordeeld	19
4.2	Het voorzieningsniveau van de gemeente ligt ongeveer gelijk als vóór de herindeling	20
4.3	Met name winkels worden gemist als voorziening	20
4.4	Het verenigingsleven wordt meer gesteund na de herindeling	22
5	**Conclusie**	**24**

Samenvatting

- De provincie Utrecht en de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben door TNS NIPO laten onderzoeken wat de gevolgen zijn van de herindeling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor de bestuurscultuur, het dorpenbeleid en het voorzieningenniveau in de gemeente. Doel van het onderzoek is om, bijna vier jaar na de herindeling, te zien hoe de gemeente functioneert en welke verbeteringen er mogelijk zijn. In totaal zijn 939 inwoners van 18 jaar en ouder telefonisch ondervraagd. Het veldwerk voor het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 3 augustus tot en met 28 augustus 2009.

- De fysieke en telefonische bereikbaarheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt het beste beoordeeld door de inwoners uit Doorn (respectievelijk 7,6 en 7,4). De inwoners uit Overberg oordelen het slechtst over de fysieke bereikbaarheid (6,0). De telefonische bereikbaarheid van de gemeente wordt het laagst beoordeeld door de inwoners uit Amerongen (6,8).

- De reactiesnelheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt door de inwoners gemiddeld beoordeeld met een 6,5.

- De inwoners waarderen het handelen en optreden van de burgemeester met gemiddeld een 6,9. De wethouders krijgen een 6,4 en de raadsleden een 6,2.

- Bijna zes op de tien inwoners (59%) van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden dat de afstand tussen de lokale politiek en de inwoners groter is geworden dan voor de herindeling. Deze mening zien we met name bij de inwoners uit Amerongen (70%), Leersum (66%) en Maarn (67%).

- Ongeveer twee op de tien inwoners (22%) uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug klantvriendelijker is dan hun oude gemeente. Bijna de helft (48%) vindt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug minder klantvriendelijk is. De inwoners uit Amerongen en Leersum geven vaker aan dat zij vinden dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug minder klantvriendelijk is dan de oude gemeente.

- Wanneer de inwoners van de Utrechtse Heuvelrug informatie over het lokale bestuur nodig hebben, gaan zij hiernaar vooral op zoek op internet (40%), in het huis-aan-huisblad (28%), telefonisch contact met de gemeente (23%) en gemeentegids (21%).

- Bijna een op de tien inwoners is wel eens naar een raadsvergadering van de Utrechtse Heuvelrug geweest. Ter vergelijking: circa drie op de tien inwoners zijn wel eens naar een raadsvergadering van de oude gemeente geweest.

- Bijna een kwart van de inwoners (24%) uit de Utrechtse Heuvelrug vindt de mate waarin zij geïnformeerd worden over plannen van de gemeente verbeterd. De

inwoners uit Amerongen en Leersum vinden juist vaker dat de informatievoorziening is verslechterd (respectievelijk 34% en 30% versus 22% gemiddeld).

- Ruim een derde van de inwoners (36%) vindt dat er voor hun woonplaats *onvoldoende* aandacht is binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Deze mening is met name terug te zien bij de inwoners uit Amerongen, Maarn en Maarsbergen (respectievelijk 47%, 47% en 52%). Slechts een op de tien inwoners (10%) uit de Utrechtse Heuvelrug vindt dat alle dorpen evenveel aandacht krijgen.

- De voorzieningen worden door de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug beoordeeld met een 6,7. Met name de inwoners uit Driebergen-Rijsenburg (7,3), Leersum (7,2), Doorn (7,1) en Maarn (7,0) zijn erg tevreden over deze voorzieningen. De inwoners uit Maarsbergen (5,5) en Overberg zijn echter een stuk minder tevreden. De inwoners uit Overberg geven de voorzieningen een onvoldoende (5,2).

- Een meerderheid van de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vindt dat de voorzieningen op het zelfde niveau liggen als voor de herindeling. Ongeveer een op de vijf inwoners vindt dat de voorzieningen zijn verslechterd. Minder positieve geluiden komen uit Amerongen en Leersum. Daar vinden relatief veel inwoners dat de voorzieningen zijn verslechterd.

- Ruim de helft van de inwoners (52%) uit de Utrechtse Heuvelrug mist voorzieningen in hun woonplaats. Met name zijn dit de inwoners uit Amerongen (71%). De inwoners uit Doorn (39%) en Driebergen-Rijsenburg (41%) missen het minst vaak voorzieningen. De voorzieningen die de inwoners vooral missen, zijn: winkels (33%), een sportcomplex (15%) en servicepunten voor gemeentelijke diensten (15%).

Inleiding

De provincie Utrecht en de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben door TNS NIPO laten onderzoeken wat de gevolgen zijn van de herindeling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor de bestuurscultuur, het dorpenbeleid en het voorzieningenniveau in de gemeente. Doel van het onderzoek is om, bijna vier jaar na de herindeling, te zien hoe de gemeente functioneert en welke verbeteringen er mogelijk zijn.

Onderdeel van het onderzoek is het peilen van de mening van de inwoners over het gemeentelijk functioneren. Wat vinden zij van de bereikbaarheid van de gemeente? Van de aandacht voor hun dorp? Van de afstand tussen politiek en inwoners? En zien zij veranderingen sinds de herindeling?

De gemeente Utrechtse Heuvelrug bestaat uit de volgende kernen: Amerongen, Doorn, Driebergen-Rijsenburg, Leersum, Maarn, Maarsbergen, Overberg. Voor het onderzoek is voor elke kern een representatieve steekproef getrokken naar leeftijd en geslacht. In totaal zijn 939 inwoners van 18 jaar en ouder telefonisch ondervraagd. Het veldwerk voor het onderzoek is uitgevoerd in de periode van **3 augustus tot en met 28 augustus 2009**.

Dit rapport geeft een uiteenzetting van de resultaten. Indien relevant laten we verschillen zien tussen dorpen. Dit betekent dat alleen over verschillen wordt gesproken indien dit significant is. De significante verschillen staan vetgedrukt in de tabellen.

Deze rapportage bevat de resultaten van het benchmarkonderzoek. Het document is als volgt opgebouwd:

H1 Bestuurlijke cultuur
H2 Betrokkenheid burgers
H3 Kernenbeleid
H4 Voorzieningenniveau

Als bijlagen treft u de onderzoeksverantwoording, de gehanteerde vragenlijst, de open antwoorden en de tabellen aan.

1 Bestuurlijke cultuur

In dit hoofdstuk gaan we in op wat de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden van het gemeentelijke functioneren en of zij veranderingen zien sinds de herindeling.

In paragraaf 1.1 gaan we in op de fysieke en telefonische bereikbaarheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug. In de daarop volgende paragraaf 1.2 gaan we in op het contact dat de inwoners hebben gehad met de gemeente. In paragraaf 1.3 wordt duidelijk hoe de inwoners oordelen over de reactiesnelheid van de gemeente. In paragraaf 1.4 leest u hoe de inwoners oordelen over het gemeentebestuur. Vervolgens gaan we in paragraaf 1.5 in op de afstand die de inwoners ervaren tussen de burgers en de lokale politiek. In paragraaf 1.6 wordt duidelijk hoe de klantvriendelijkheid van de gemeente wordt beoordeeld. Tot slot wordt in paragraaf 1.7 duidelijk waar de inwoners van de gemeente op zoek gaan naar informatie over het lokale bestuur.

1.1 Men vindt de fysieke bereikbaarheid slechter dan voor de herindeling

Met de fysieke bereikbaarheid van de gemeente wordt bedoeld, de mate waarin de gemeentewinkel in Doorn bereikbaar is met de auto, de fiets en het openbaar vervoer. Met de telefonische bereikbaarheid wordt bedoeld, de mate waarin de gemeente telefonisch bereikbaar is.

De fysieke en telefonische bereikbaarheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt het beste beoordeeld door de inwoners uit Doorn (respectievelijk 7,6 en 7,4). Dat de inwoners van Doorn een hogere waardering voor de fysieke bereikbaarheid mag geen verbazing wekken gezien het gemeentehuis in deze kern is gevestigd. De inwoners uit Overberg oordelen het slechtst over de fysieke bereikbaarheid (6,0).

De telefonische bereikbaarheid van de gemeente wordt het laagst beoordeeld door de inwoners uit Amerongen (6,8).

Men vindt de bereikbaarheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug over het algemeen slechter dan vóór de herindeling. Het zijn met name de inwoners uit Amerongen die deze mening zijn toegedaan. Zoals onderstaande figuur laat zien zijn eigenlijk alleen de inwoners uit Doorn positiever geworden over de bereikbaarheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

	fysieke bereikbaar-heid (na herindeling)	fysieke bereikbaar-heid (vóór herindeling)	fysieke bereikbaar-heid verbeterd/ verslechterd[1]	telefonische bereikbaar-heid (na herindeling)	telefonische bereikbaar-heid (vóór herindeling)	telefonische bereikbaar-heid verbeterd/ verslechterd[1]
Amerongen	**6,1**	8,1	verslechterd	**6,8**	7,5	verslechterd
Doorn	**7,6**	**7,6**	gelijk	**7,4**	7,6	verbeterd
Driebergen-Zeist	6,7	**8,1**	-	7,2	7,4	-
Leersum	6,7	8,0	-	7,2	7,7	-
Maarn	6,7	**8,2**	verslechterd	7,3	7,6	-
Maarsbergen	6,4	**7,5**	-	7,4	7,5	-
Overberg	**6,0**	**7,1**	-	7,0	7,3	-
Totaal	**6,6**	**7,8**	-	**7,2**	**7,5**	**-**

1.2 Bijna alle inwoners hebben weleens contact gehad met de gemeente

Bijna negen op de tien inwoners (86%) van de gemeente Utrechtse Heuvelrug hebben wel eens contact gehad met de gemeente Utrechtse Heuvelrug. De inwoners uit Leersum hebben vaker dan gemiddeld contact gehad met de gemeente (92%).

De inwoners hebben met name contact voor de aanvraag en verlenging van een paspoort (46%) en rijbewijs (36%).

[1] In de tabel staat alleen vermeld of de bereikbaarheid verbeterd of verslechterd is indien het verschil significant is.

2 | Reden contact met de gemeente [2]

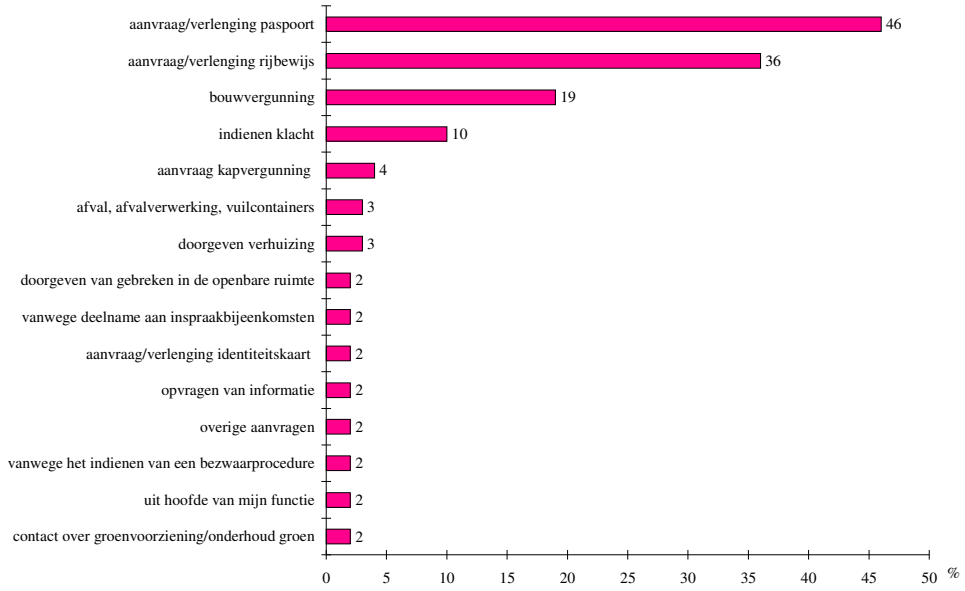

Bron: TNS NIPO, 2009

1.3 Inwoners uit Driebergen-Rijsenburg zijn het positiefst over de reactiesnelheid

De reactiesnelheid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt door de inwoners gemiddeld beoordeeld met een 6,5. Inwoners uit Driebergen-Rijsenburg geven hier de hoogste waardering (6,9).

3 | Waardering reactiesnelheid

Amerongen	6,7
Doorn	6,7
Driebergen-Rijsenburg	**6,9**
Leersum	6,5
Maarn	6,3
Maarsbergen	6,2
Overberg	6,6
Totaal	**6,5**

[2] In deze tabel zijn alleen de aandachtspunten opgesomd die door 2% of meer van de inwoners zijn genoemd.

1.4 Het gemeentebestuur krijgt de hoogste waardering door de inwoners van Overberg

De inwoners waarderen het handelen en optreden van de burgemeester met gemiddeld een 6,9. De wethouders krijgen een 6,4 en de raadsleden een 6,2.
De burgemeester, wethouders en raadsleden worden het best gewaardeerd door de inwoners uit Overberg (respectievelijk 7,3, 7,1 en 6,9). De burgemeester wordt het laagst gewaardeerd door de inwoners uit Leersum (6,6). De wethouders worden het laagst gewaardeerd door de inwoners uit Maarsbergen (5,9).

4 | Waardering burgemeester, wethouders en raadsleden

	Burgemeester	Wethouders	Raadsleden
Amerongen	6,8	6,5	6,1
Doorn	7,0	6,3	6,3
Driebergen-Rijsenburg	7,0	6,5	6,3
Leersum	**6,6**	6,3	6,0
Maarn	7,0	6,1	5,9
Maarsbergen	6,9	**5,9**	6,0
Overberg	**7,3**	**7,1**	**6,9**
Totaal	**6,9**	**6,4**	**6,2**

1.5 Afstand tussen burgers en lokale politiek groter ná herindeling

Bijna zes op de tien inwoners (59%) van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden dat de afstand tussen de lokale politiek en de inwoners groter is geworden dan voor de herindeling. Deze mening zien we met name bij de inwoners uit Amerongen (70%), Leersum (66%) en Maarn (67%).

5 | De afstand tussen lokale politiek en de inwoners is kleiner in de Utrechtse Heuvelrug dan in de oude gemeente

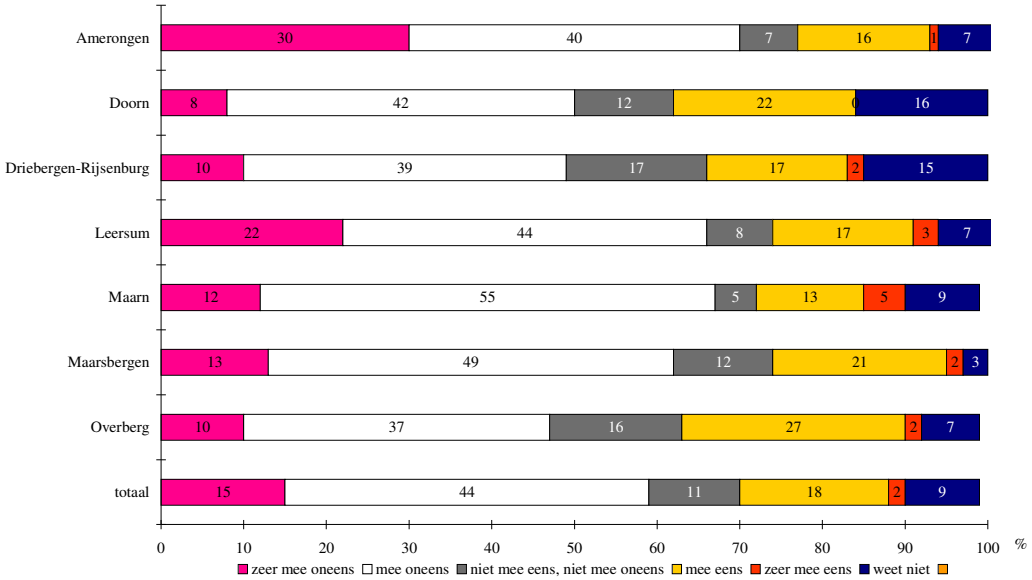

Bron: TNS NIPO, 2009

1.6 Meerderheid van de inwoners vindt de gemeente klantvriendelijk

Ruim zes op de tien inwoners (62%) uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug is het (zeer) eens met de stelling dat de gemeente over het algemeen klantvriendelijk is. In Overberg komen we relatief gezien de meeste inwoners tegen die het eens zijn met deze stelling (81%).

6 | Over het algemeen is de gemeente Utrechtse Heuvelrug klantvriendelijk

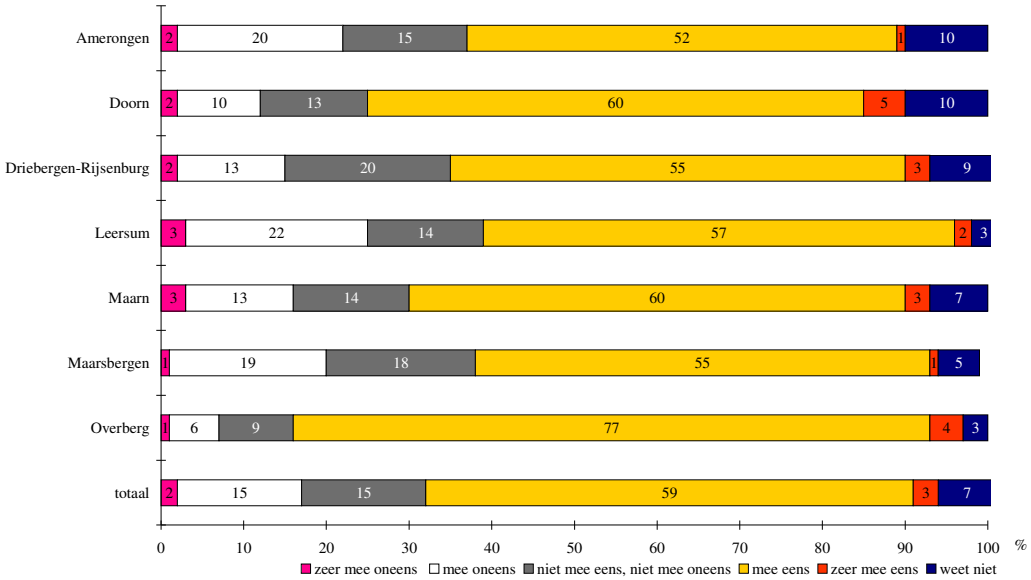

Bron: TNS NIPO, 2009

Ongeveer twee op de tien inwoners (22%) uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug klantvriendelijker is dan hun oude gemeente. Bijna de helft (48%) vindt dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug minder klantvriendelijk is. De inwoners uit Amerongen en Leersum geven vaker aan dat zij vinden dat de gemeente Utrechtse Heuvelrug minder klantvriendelijk is dan de oude gemeente. De inwoners uit Overberg vinden gemiddeld vaker dat de nieuwe gemeente klantvriendelijker is dan hun oude gemeente (41%).

7 | Gemeente Utrechtse Heuvelrug is klantvriendelijker dan mijn oude gemeente

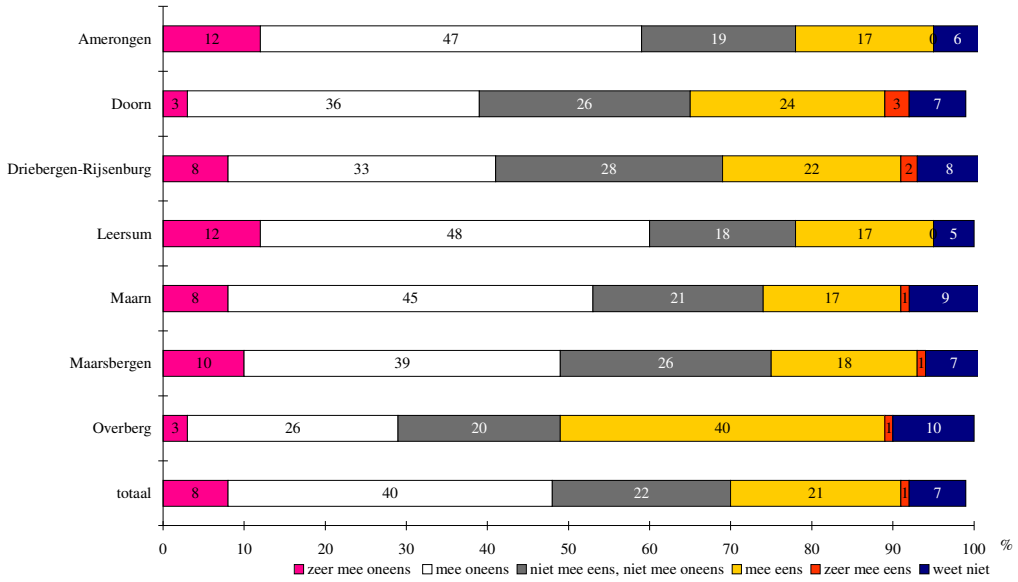

Bron: TNS NIPO, 2009

1.7 Informatie over lokaal bestuur via internet

Wanneer de inwoners van de Utrechtse Heuvelrug informatie over het lokale bestuur nodig hebben, gaan zij hiernaar vooral op zoek op internet (40%), in het huis-aan-huisblad (28%), telefonisch contact met de gemeente (23%) en gemeentegids (21%).

8 | Informatie over lokaal bestuur

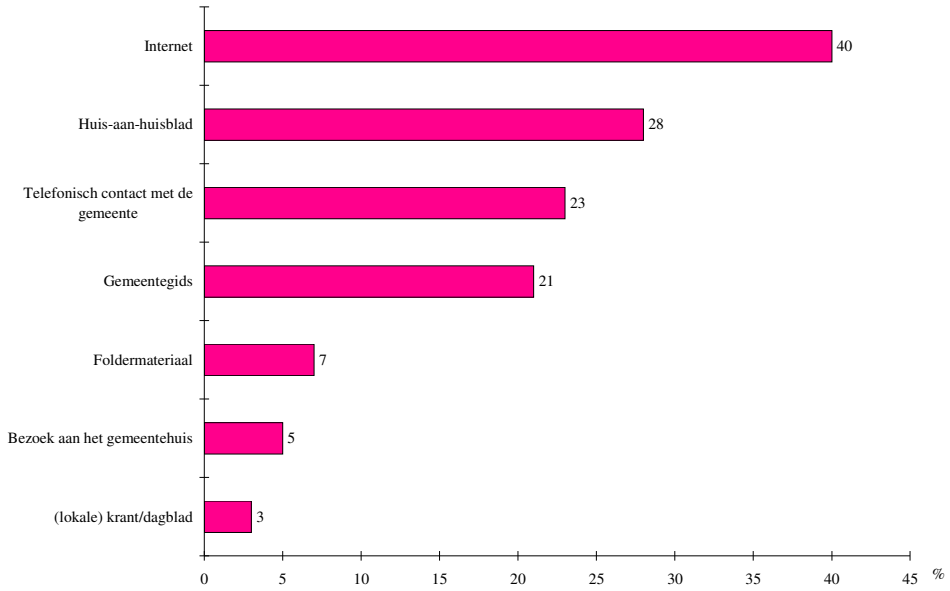

Bron: TNS NIPO, 2009

2 Betrokkenheid burgers

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de betrokkenheid van de burgers bij de plannen van de gemeente.

Om te beginnen gaan we in paragraaf 2.1 in op het bezoeken van de raadsvergaderingen door de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug en in paragraaf 2.2 wordt duidelijk of de inwoners wel eens naar een inspraakavond geweest zijn. Tot slot wordt in paragraaf 2.3 gesproken over wat de inwoners vinden van de informatievoorziening over de gemeentelijke plannen.

2.1 Een op de tien inwoners heeft wel eens een raadsvergadering van de gemeente bezocht

Bijna een op de tien inwoners is wel eens naar een raadsvergadering van de Utrechtse Heuvelrug geweest. Ter vergelijking: circa drie op de tien inwoners zijn wel eens naar een raadsvergadering van de oude gemeente geweest.

9 | Hoe vaak bent u naar raadsvergaderingen geweest (vóór/ná de herindeling)?

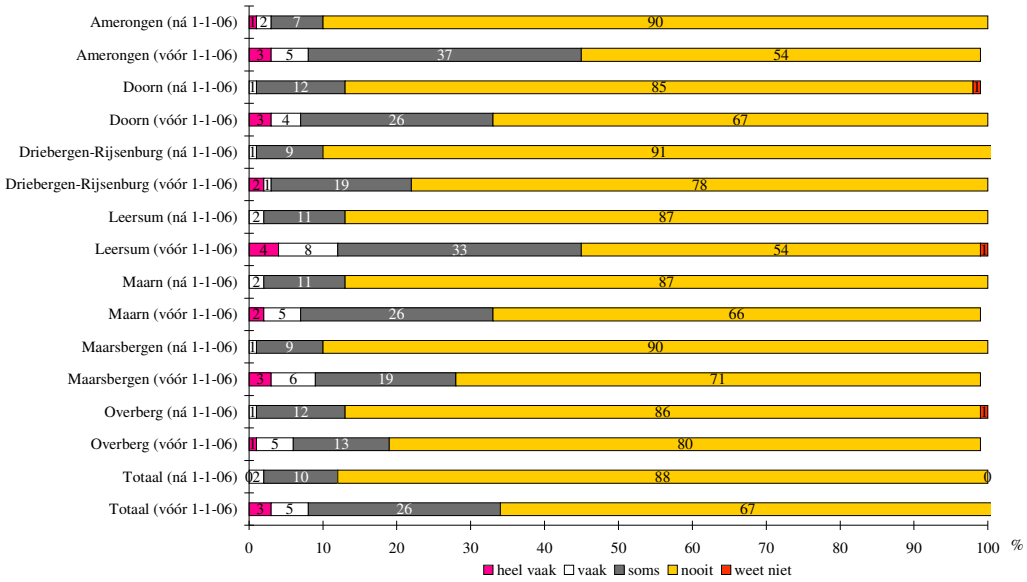

Bron: TNS NIPO, 2009

Van de inwoners die aangeven wel eens naar een raadsvergadering te zijn geweest, heeft een kwart (26%) daar ook wel eens ingesproken.

2.2 Een kwart van de inwoners is weleens naar een inspraakavond geweest

Bijna een kwart van de inwoners (23%) van de gemeente Utrechtse Heuvelrug is wel eens naar een inspraakavond van de gemeente geweest. De inwoners uit Maarsbergen geven vaker aan dat zij naar een inspraakavond zijn geweest dan de andere inwoners (40% versus 23% gemiddeld). De inwoners uit Amerongen en Driebergen-Rijsenburg zijn minder vaak dan gemiddeld naar deze inspraakavonden geweest (respectievelijk 16% en 15%).

10 | Bent u wel eens naar een inspraakavond geweest in de nieuwe gemeente?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	23	**16**	23	**15**	22	24	**40**	24
nee	77	83	77	**85**	78	76	**60**	75
weet niet	0	1	-	-	-	-	-	1
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

2.3 Twee op de tien inwoners vinden de informatievoorziening van de gemeente verslechterd

Zeven op de tien inwoners (69%) uit de Utrechtse Heuvelrug vinden dat ze goed geïnformeerd worden over de plannen van de gemeente. Met name de inwoners uit Overberg (79%) zijn hier goed over te spreken. De inwoners uit Maarsbergen en Amerongen zijn hier het minst over te spreken (respectievelijk 57% en 61%).

11 | Vindt u dat u goed geïnformeerd wordt over de plannen van de gemeente Utrechtse Heuvelrug?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	69	**61**	71	69	73	70	**57**	**79**
nee	24	**30**	25	20	23	19	**39**	**14**
weet niet	7	9	4	**12**	4	10	4	7
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vóór de herindeling vonden met name de inwoners uit Leersum dat zij goed geïnformeerd werden over de plannen van de oude gemeente (79% versus 68% gemiddeld). De inwoners van Doorn en Overberg oordelen hier het minst goed over (respectievelijk 57% en 54%).

12 | Werd u in uw oude gemeente ook goed geïnformeerd over de plannen?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	68	70	**57**	72	**79**	68	72	**54**
nee	24	21	**35**	**15**	18	22	20	**42**
weet niet	8	9	8	**13**	**3**	10	8	5
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Bijna een kwart van de inwoners (24%) uit de Utrechtse Heuvelrug vindt de mate waarin zij geïnformeerd worden over plannen van de gemeente verbeterd. Bijna de helft (45%) vindt dat de informatievoorziening gelijk is gebleven.

De inwoners uit Overberg en Doorn vinden vaker dan gemiddeld dat de informatievoorziening is verbeterd (respectievelijk 53% en 34% versus 24% gemiddeld). De inwoners uit Amerongen en Leersum vinden juist vaker dat de informatievoorziening is verslechterd (respectievelijk 34% en 30% versus 22% gemiddeld).

13 | Is de informatievoorziening over de plannen van de gemeente verbeterd of verslechterd?

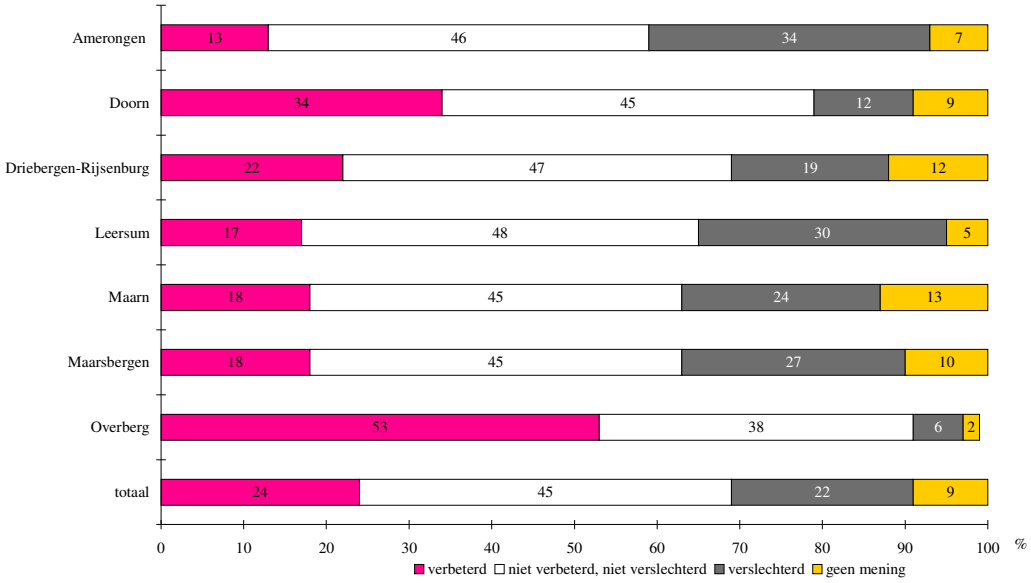

Bron: TNS NIPO, 2009

3 Dorpenbeleid

In dit hoofdstuk wordt besproken wat de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vinden van de aandacht die hun woonplaats krijgt binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Ruim een derde van de inwoners (36%) vindt dat er voor hun woonplaats *onvoldoende* aandacht is binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Deze mening is met name terug te zien bij de inwoners uit Amerongen, Maarn en Maarsbergen (respectievelijk 47%, 47% en 52%).

Positieve geluiden komen wederom uit Doorn en Overberg: driekwart van de inwoners uit deze twee kernen vinden juist dat er *voldoende* aandacht wordt besteed aan hun woonplaats.

14 | Vind u dat er voor uw woonplaats voldoende aandacht binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug is?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
		%	%	%	%	%	%	%
ja	52	**40**	**74**	51	48	**39**	**42**	**74**
nee	36	**47**	**13**	33	40	**47**	**52**	**19**
weet niet	12	14	12	16	12	14	7	7
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

De inwoners die aangeven dat er *onvoldoende* aandacht door de gemeente wordt besteed aan hun woonplaats willen vooral meer aandacht voor het onderhoud van openbare ruimtes (25%) gevolgd door de aanwezigheid van voorzieningen (18%).

15 | Op welke punten verwacht u meer aandacht van de gemeente?

Meer aandacht voor[3]:	%
onderhoud openbare ruimte	25
aanwezigheid van voorzieningen	18
verkeer	12
woningbeleid	10
betere communicatie/informatie naar de burger	8
burgers er meer bij betrekken, beter luisteren naar de burgers	8
servicepunten voor gemeentelijke dienst	7
jeugd	5
veiligheid	5

De inwoners die vinden dat er voldoende aandacht is voor hun woonplaats geven aan dat dit vooral blijkt uit de dorpsbezoeken van het college (18%) en het onderhoud van openbare ruimtes (13%). De meningen over het onderhoud van openbare ruimtes zijn dus duidelijk verdeeld.

16 | Waar blijkt die aandacht volgens u dan uit?

Meer aandacht voor[4]:	%
dorpsbezoeken college	18
onderhoud openbare ruimte	13
aanwezigheid van voorzieningen	9
(goede) communicatie/informatievoorziening	8
publicaties in (lokale) kranten	8
spreekuur dorpswethouder	6
meer betrokkenheid/aanwezigheid, er wordt beter geluisterd naar de burgers	5

Volgens vier op de tien inwoners (39%) uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug krijgt Doorn de meeste aandacht gevolgd door Driebergen-Rijsenburg (24%). Slechts een op de

[3] In deze tabel zijn alleen de aandachtspunten opgesomd die door 5% of meer van de inwoners zijn genoemd.

[4] In deze tabel zijn alleen de aandachtspunten opgesomd die door 5% of meer van de inwoners zijn genoemd.

tien inwoners (10%) uit de Utrechtse Heuvelrug vindt dat alle dorpen evenveel aandacht krijgen. Het zijn vooral de inwoners uit Maarsbergen (58%) en Amerongen (50%) die vinden dat Doorn de meeste aandacht krijgt. Daarnaast vinden de inwoners uit deze twee dorpen minder vaak dat alle dorpen evenveel aandacht krijgen.

17 | Welke plaats binnen de nieuwe gemeente krijgt volgens u de meeste aandacht (verticaal)?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maars-bergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
Amerongen	0	0	1	0	-	-	-	1
Doorn	39	**50**	**23**	35	42	35	**58**	36
Driebergen-Rijsenburg	24	22	21	**16**	**42**	26	26	**14**
Leersum	2	4	-	4	1	1	2	-
Maarn	1	0	1	1	0	1	1	-
Maarsbergen	0	-	-	1	1	-	-	-
Overberg	0	-	1	-	0	-	-	-
alle dorpen krijgen evenveel aandacht	10	**5**	13	14	7	14	**4**	13
weet niet	33	29	**42**	34	**20**	33	26	**46**

4 Voorzieningenniveau

In dit hoofdstuk gaan we in op de gevolgen van de herindeling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor het voorzieningenniveau. Daarnaast kijken we in dit hoofdstuk of de inwoners veranderingen zien in het voorzieningenniveau sinds de herindeling.

In de eerste paragraaf (4.1) gaan we in op de beoordeling van de voorzieningen in de gemeente door de inwoners. In de volgende paragraaf 4.2 wordt duidelijk wat de inwoners vinden van het voorzieningsniveau sinds de herindeling. In paragraaf 4.3 gaan we in op de voorzieningen die gemist worden door de inwoners. Tot slot wordt in 4.4 behandeld of de inwoners vinden dat het verenigingsleven meer of minder steun krijgt van de gemeente na de herindeling.

4.1 De voorzieningen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug worden voldoende beoordeeld

De voorzieningen in hun eigen woonplaats, zoals sportvoorzieningen, bibliotheek en culturele voorzieningen worden door de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug beoordeeld met een 6,7. Met name de inwoners uit Driebergen-Rijsenburg (7,3), Leersum (7,2), Doorn (7,1) en Maarn (7,0) zijn erg tevreden over deze voorzieningen. De inwoners uit Maarsbergen (5,5) en Overberg zijn echter een stuk minder tevreden. De inwoners uit Overberg geven de voorzieningen een onvoldoende (5,2).

18 | Beoordeling voorzieningen vóór en na de herindeling

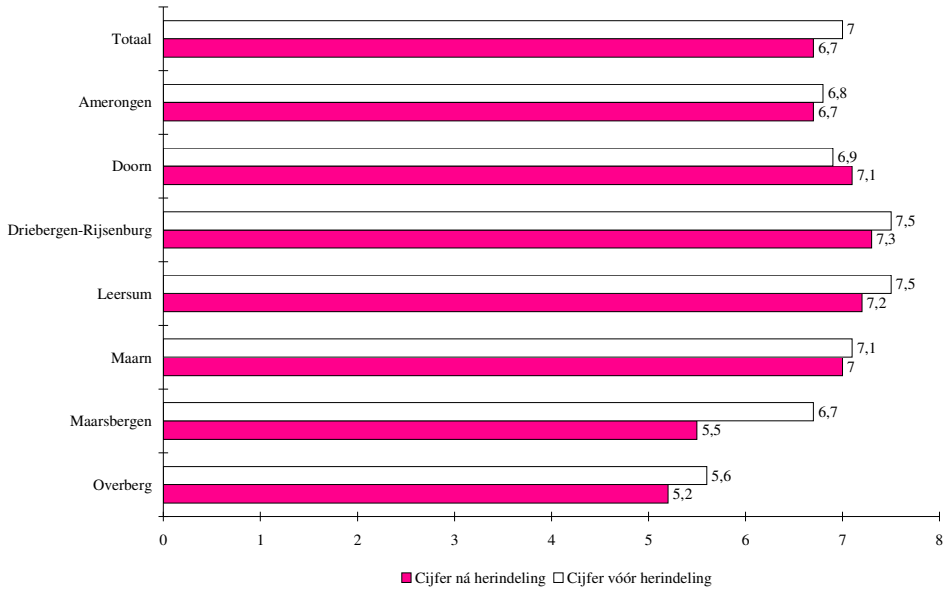

Bron: TNS NIPO, 2009

4.2 Het voorzieningsniveau van de gemeente ligt ongeveer gelijk als vóór de herindeling

Een meerderheid van de inwoners van de gemeente Utrechtse Heuvelrug vindt dat de voorzieningen op het zelfde niveau liggen als voor de herindeling. Ongeveer een op de vijf inwoners vindt dat de voorzieningen zijn verslechterd. De meeste positieve inwoners komen we tegen in Doorn en Overberg. Daar vinden relatief veel inwoners dat de voorzieningen zijn verbeterd (respectievelijk 33% en 21% tegenover 13% gemiddeld)

Minder positieve geluiden komen uit Amerongen en Leersum. Daar vinden relatief veel inwoners dat de voorzieningen zijn verslechterd (respectievelijk 26% en 28%).

19 | Vindt u de voorzieningen verbeterd of verslechterd na de herindeling?

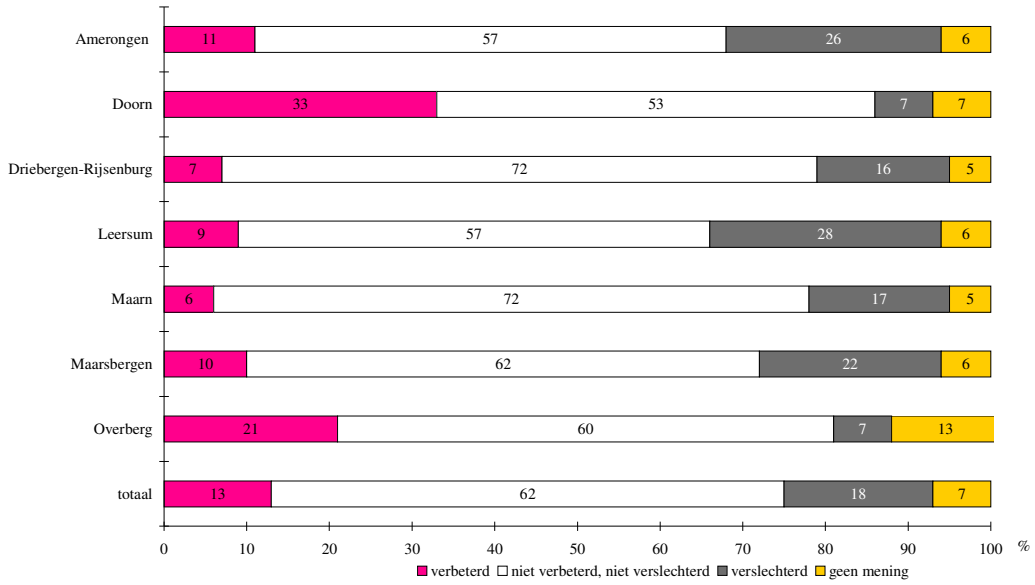

Bron: TNS NIPO, 2009

4.3 Met name winkels worden gemist als voorziening

Ruim de helft van de inwoners (52%) uit de Utrechtse Heuvelrug mist voorzieningen in hun woonplaats. Met name zijn dit de inwoners uit Amerongen (71%). De inwoners uit Doorn (39%) en Driebergen-Rijsenburg (41%) missen het minst vaak voorzieningen.

20 | Zijn er voorzieningen die u mist in uw woonplaats?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	52	**71**	**39**	**41**	48	49	57	61
nee	44	**24**	**58**	**54**	46	46	42	37
weet niet	4	5	3	5	6	5	1	2
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

De voorzieningen die de inwoners vooral missen, zijn: winkels (33%), een sportcomplex (15%) en servicepunten voor gemeentelijke diensten (15%).

21 | Ontbrekende voorzieningen

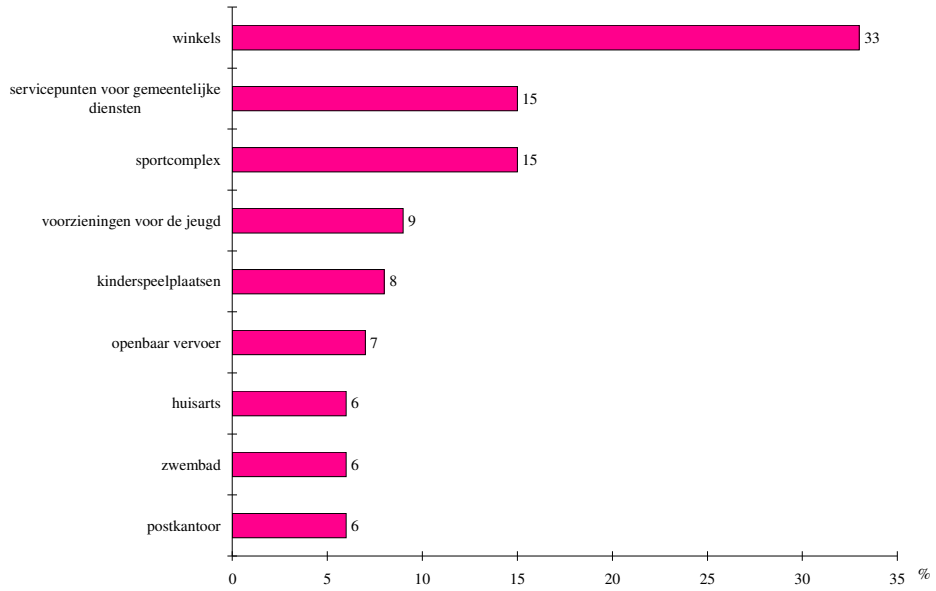

Bron: TNS NIPO, 2009

Ruim de helft van de inwoners (52%) die behoefte hebben aan extra voorzieningen binnen de woonplaats zou hier, ook extra geld voor over hebben om deze ook in hun woonplaats te krijgen.

22 | Zou u er extra geld voor over hebben om deze voorzieningen ook binnen uw woonplaats te krijgen?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	52	**64**	56	**35**	58	54	43	43
nee	44	**33**	42	**60**	40	38	53	56
weet niet	4	3	1	5	3	8	5	1
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

4.4 Het verenigingsleven wordt minder door de gemeente gestimuleerd ná de herindeling

Ruim vier op de tien inwoners (42%) uit de Utrechtse Heuvelrug zijn lid van een vereniging in de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

23 | Stimuleerde en steunde uw gemeente het verenigingsleven voldoende vóór/ná de herindeling?

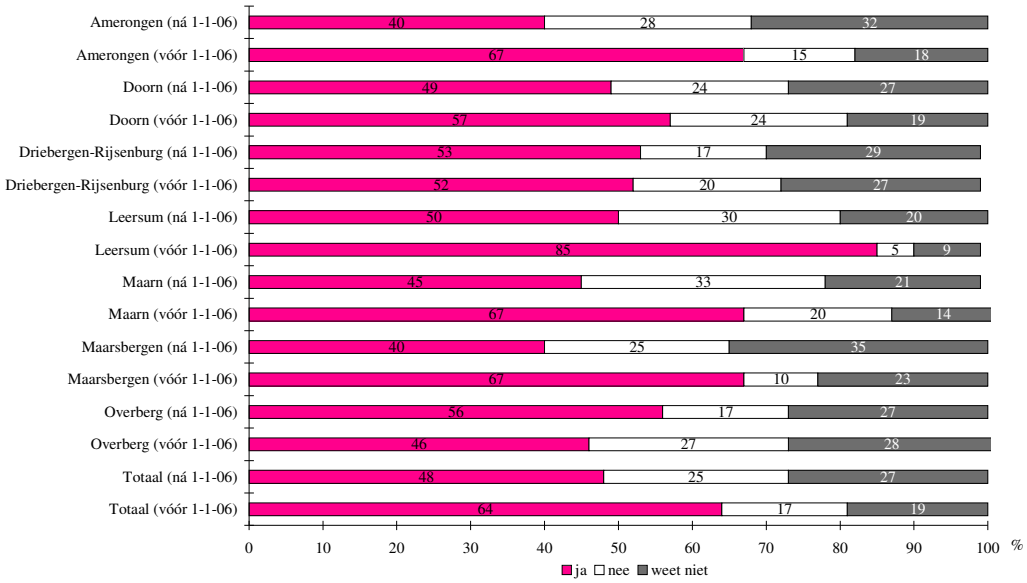

Bron: TNS NIPO, 2009

Van de inwoners uit de Utrechtse Heuvelrug vindt 16% dat de nieuwe gemeente het verenigingsleven meer stimuleert dan de oude gemeente. Deze mening komen we vooral tegen in Overberg (36%) en nauwelijks in Leersum (6%).

24 | Vindt u dat gemeente Utrechtse Heuvelrug het verenigingsleven meer stimuleert dan uw oude gemeente?

	totaal	Amerongen	Doorn	Driebergen-Rijsenburg	Leersum	Maarn	Maarsbergen	Overberg
	%	%	%	%	%	%	%	%
ja	16	16	17	18	**6**	12	11	**36**
nee	58	56	51	54	**80**	61	59	**35**
weet niet	27	28	32	29	**14**	27	30	29
totaal	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

5 Conclusie

Het onderzoek heeft inzicht geleverd in wat de gevolgen zijn van de herindeling van de gemeente Utrechtse Heuvelrug voor de bestuurscultuur, het dorpenbeleid en het voorzieningenniveau in de gemeente. Doel van het onderzoek was om, bijna vier jaar na de herindeling, te zien hoe de gemeente functioneert en welke verbeteringen er mogelijk zijn.

Over het algemeen zijn de inwoners van de Utrechtse Heuvelrug gematigd tevreden over hun gemeente. Zo krijgen de bereikbaarheid, reactiesnelheid, het voorzieningenniveau en het optreden van de burgemeester en wethouders rapportcijfers tussen de 6 en 7. Verder zien we dat de herindeling niet heeft bijgedragen aan de tevredenheid. Een meerderheid van de inwoners vindt dat de afstand tussen politiek en burger is toegenomen en slechts twee op de tien inwoners is van mening dat de klantvriendelijkheid van de gemeente is verbeterd. Hier liggen dus aanknopingspunten voor verbetering van de dienstverlening. Een ander belangrijk aandachtpunt dat uit het onderzoek naar voren komt is de aandacht voor de eigen woonplaats. Zoals vaker na een herindeling zien we ook hier dat een aanzienlijk deel van de inwoners (36%) vindt dat hun eigen woonplaats te weinig aandacht krijgt.

Wanneer gekeken wordt naar de verschillen tussen de dorpen binnen de gemeente Utrechtse Heuvelrug zien we dat de inwoners uit Overberg het meest positief zijn over de gemeente. De inwoners uit dit dorp zijn echter wel het minst tevreden over de *voorzieningen*. Deze beoordelen ze dan ook met een onvoldoende.

De inwoners uit Amerongen oordelen het meest negatief over de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Relatief veel inwoners missen de noodzakelijke voorzieningen en vinden dat hun woonplaats onvoldoende aandacht krijgt. Ook vinden zij dat de situatie na de herindeling op veel punten is verslechterd. De belangrijkste punten zijn:

- fysieke bereikbaarheid van de gemeente;
- telefonische bereikbaarheid van de gemeente;
- afstand tussen lokale politiek en de inwoners;
- klantvriendelijkheid;
- informatievoorziening.

Nadere raadpleging of aanvullend onderzoek is nodig om antwoord te geven op de vraag waarom Amerongen dit beeld vertoont.